

Fjellvåken

MEDLEMSBLAD FOR TROMS TURLAG • NR. 3 – 2013 – 35. ÅRGANG

Helse i hvert stavgak
Turprogram vinter/vår 2014
På tur i bjørneland

Rettigheter og plikter i TT

Som medlem i Turlaget er det en glede å ta en hyttetur. Når jeg er passelig utgått og svett, setter sekken ned på hyttetrappa for å lete fram nøkkelen, er gleden og forventningene store til å komme inn i ei rein og velstelt hytte. Gjerne med en eim av grønnsåpe. Tenk om det bare var å vifte litt med ei fyrstikk så fatnet bålet i ovnen med et blaff. Sengene er rene og dekketøy er rent og på plass. Vedkassen er fylt opp med tørr og kløyvd ved. Gass på flaskene og dassen er tømt. Alt er bare lykke.

Men for å få tilgang til disse godene må jeg skrive meg inn i protokollen.

Ei turlagshytte blir aldri full, sies det. Jeg plikter å være behjelpelig og høflig overfor andre gjester. Dele på vannhenting, planlegge renhold osv. Det er en selvfølge at jeg som turlagsmedlem ikke bare innretter meg etter reglementet, men også tar vare på utstyret vårt.

Vi plikter alle å minne andre gjester om at det er lov å skrive seg inn selv om man er glemsk. Alt for mange "husker ikke" å skrive seg inn.

Ei helg var jeg på Gappo. Her var det koselig røyk fra den ene hytta, ytterdøra var låst og i ovnen brant et lystig bål. Vasketua var tørr og sistemann hadde skrevet seg ut for to dager siden. Man kan si mye om veden på Gappo, men når den først tar fyr, så brenner det lenge...

I sjåen hadde kreativiteten tatt overhånd. Alle stiller ikke samme krav til komfort, noen foretrekker det enkle. Oppå vedstabelen var det lagt ut planker med tynne finerplater oppå, så det lignet ei seng. Et dynetrekk var tatt av ei seng i ene hytta og var brukt som forheng.

"Ti der ikke var rom for Ham i herberget."

Vi tar selvfølgelig søpla med ned. De som på dugnad holder hyttene ved like har mer enn nok å bære på fra før.

Så er det veden som hogges, transporteres, kappes, kløyves og stables flere ganger, for at vi skal ha det varmt og koselig. Den er ment å brennes i ovnen, IKKE på bål.

Når hyttebesøket nærmer seg slutten, har vi mulighet til å innfri ønsket vårt om hvordan hytta skal se

“Ti der ikke var rom for Ham i herberget.” Foto: Odd H. Olsen

ut neste gang vi kommer igjen. De aller fleste er flinke til dette. Men dessverre finnes det noen som er i stand til å ødelegge turopplevelsen for de som kommer etter.

Hjelp oss å minne de “glemske” om å skrive seg inn. Det koster mye å drifte det hyttenettet vi har, selv om det meste gjøres på dugnad. Beliggenheten langt fra vei inne på fjellet gjør at vi har store kostnader bl.a. til transport.

I de siste årene har medlemmer i Troms Turlag bygd flere nye og flotte hytter på dugnad. Vi ønsker selvfølgelig at turgåerne skal ha glede av å besøke disse, og alle de andre hyttene i mange år framover. Men vi merker altså en tendens til at flere og flere bru-

ker hyttene, gassen og veden, uten at TT får de inntektene vi er avhengige av. Tillitsvalgte og det jevne medlem oppfordres til å hjelpe til med å forklare andre turgåere hvordan hyttenettet driftes. At alt er dugnadsbasert, at folk bruker av sin egen fritid for at alle skal få et godt, sikkert og rimelig overnattingstilbud i fjellet. Ta vare på hyttene, utstyret vårt og naturen, så slipper vi å justere opp prisene ytterligere.

God tur!

Av Odd H. Olsen, varamedl. til styret

Helse i hvert stavgang!

Ei helg i april meldte jeg meg på tur i indre Troms: Altevan- Gaska- Vuoma- Altevan. Når jeg melder meg på fellestur er jeg ofte spent på egen form og fare for gnagsår med mer.

På slike turer får man god tid til å tenke, og som helsearbeider gjorde jeg meg noen betraktninger om helse.

Eldste deltaker på turen var 84 år gammel! Han ble vårt store forbilde for en aktiv penjonisttilværelse. Han fullførte turen med glans! Årsaker til hans suksess tenker jeg kan være: at han alltid har vært aktiv friluftsmann, at han vedlikeholder styrke og kondisjon med innetrening tre ganger i uken, at han har svært godt humør og at han ikke lot seg frustrere, for eksempel over litt dårligere balanse nå enn tidligere. Mange eldre bruker mer tid om morgenen, ting går saktere, men ikke denne mannen, - han var den første i gruppa som stod klar om morgenen med sekk på ryggen 10 minutter før avgang! Vi var "søkkimponert"!

Jeg ble også imponert over den store turgleden til deltakerne og hvordan "vondter" ikke satte en stopper for gleden av å være på tur og det å nå målet. En kvinnelig utenlandsk skiglad kvinne hadde et stort gnagsår på hælen allerede første kvelden. Men

hun ville så veldig gjerne komme til Vuoma hvor hun ikke hadde vært før. En annen turdeltaker hadde en smart teknikk for å avlaste store gnagsår ved å bruke et tilklippet sitteunderlag med hull i som ble tapet fast i foten over gnagsårplasteret. Dette fungerte godt, men hvert stavgang gjorde nok vondt. Men "gnagsårdama" smilte som en sol hele veien og var superfornøyd da hun nådde målet sitt. Det bekrefter utsagnet: "Det viktigste er ikke hvordan man har det, men hvordan man tar det."

Stemminga i gruppa var god. Vi hadde hyggelige samtaler når vi tok pause ute i naturen og inne i hytta om kvelden. Vi opplevde en felles glede over å være ute i naturen. Denne typen fellsesskapsfølelse og "meditasjonen" man gjør når man rusler rolig i den mektige naturen tenker jeg er veldig god "mental hygiene".

Konklusjon: Fellesturene til turlaget er svært god forebyggende medisin for fysisk og psykisk helse, anbefales for folk i alle aldre!

Takk til turlleder, turkamerater og Troms Turlag for en kjempefin helgetur.

Tekst og foto: Sirin Johansen

Lunsjpause

Laura og gnagsåret

Helge foran Gaskashytta hvor han har vært tilsyn i 12 år

Sesongens sjarmøretappe

Lyngen er kjent som et toppturparadis. Derimot var det noe forførende med beskrivelsen av "Lyngen på tvers"-turen som TT arrangerte tidlig i mai. "Vi vandrer gjennom hjertet av fjellmassivet på tampen av sesongen og skal nyte sola, varmen, matpakka og utsikten over Lyngenfjorden". Hvem visste vel at man kunne gå mellom toppene? Det er dessuten alltid forlokkende at turlederne garanterer sol til turen. Det skulle vise seg at både topper, sol og matpakke ble mer enn god beskrivelse. "Lyngen på tvers" ble rett og slett sesongens sjarmøretappe.

Fra Tromsø møttes elleve sjarmører, deriblant en TT debutant, en vengsøyværing med ski-comeback og en skikkelig glad puddel. Den internasjonale kvoten ble også fylt opp av en brite, en tysker og to søringer. Og alle fikk vi god omsorg av to erfarne turledere.

Traséen begynte opp en rørgate fra Rottenvik ved Lyngseidet til Rottenvikvatnet med om lag 400 meters kjappstigning, som anses som en god oppvarming for både lår og smørevoks. Vel oppe fulgte vi flaten inn mot Fastdalstind hvor vi gjorde vår første rast, med panorama til Istinden og Kjøstindane mot øst og Lyngenfjorden mot øst og nord. En spesiell takk til turleder som gav oss historiske glimt fra Lyngen-linjen under krigens dager.

Turen videre gikk langs Lyngenfjorden i nordlig retning, før vi rundet Fastdalstind og Rundfjellet og gled inn i Fastdalen. Herfra kunne vi nyte det spektakulære synet av både Tafeltind, Tvillingtind og Koppangsbreen. Vi fortsatte oppover moteidethvorvi fikk beundre Skáidevárri, Isskardtindene og Sofiatinden. På en tur som dette, sent på sesongen, blir både feste og glid et dominerende samtaleemne. Det gikk i alt fra gul voks, til feller, korte eller lange, smale, med eller uten tape, smørefritt og rød voks, med eller uten fluor, finsk eller norsk voks, samt klister, universal eller rød. I slutten av sesongen er det muligens kun en Zapffe-spesial som gjør susen: skismurning kokt av smeltet kalosje, grammofonplater, meierismør, litt honning og en halv globoid.

Eidet førte oss over til Tytebærdalen (som det står på nordnorsk). Etter en herlig nedkjøring endte vi i furuskogen til dagens andre rast. Bålkaffen ble satt over, og mens vi tok inn over oss dagens fantastiske skitur, tittet jamen solen frem. Turen ble underveis svært treffende beskrevet som "en eneste lang nedoverbakke". Lekende lett føre, fint vær, god glid og god stil. Rett og slett, sesongens sjarmøretappe.

Etter kaffedråsen tok fire sjarmører, nei, sjåførere, fatt på siste nedkjøring til Tytebærvika ved Kjosene og hentet bilene i Rottenvik. Vi andre kom oss ned akkurat i

Foto: Gro Bjerga

Alf Iver viser hvor vi skal legge vegen. Lyngen og Koppangen i bakgrunnen

Foto: Lisbeth Buaas Johannessen

det bilene returnerte. Da kunne vi se oss tilbake, og bekrefte at vi hadde gått Lyngen på tvers, fra øst til vest – og om ikke besteget, så hadde vi i hvert fall beskuet de spektakulære toppene. Ja, og til slutt: På

en så perfekt tur nådde vi selvsagt akkurat fergen til Breivikeidet. Helt perfekt.

Av Gro Bjerga

HOS OSS FINNER DU ALT AV TURUTSTYR OG BEKLEDNING SOM DU TRENGER TIL TUREN – OGSÅ UMLEIE AV HYTTENØKKELE TIL MEDLEMMENE.

VI KAN SPORT!

SPORT 1, DOMUS SENTER BARDU

ERA og de europeiske langrutene

Trasè gjennom Troms og Finnmark (Del to av artikkel fra forrige Fjellvåken)

E 1 gjennom Troms og Finnmark

Så lenge det ikke er sammenhengende merking på norsk side, må ruta legges til etapper på Nordkalottruta gjennom Sverige og Finland. Uten en direkte sti mellom Stordalsstua og Lappjordhytta, går traseen om Abisko, et godt utgangspunkt og muligheter for proviantering.

Lenger nord legges ruta langs Nordkalottleden gjennom Finland fra Kilpisjärvi til Somashytta. Her er en hyttekjede for overnatting. Kilpisjärvi er et godt utgangspunkt og stoppested, og man kan proviantere der.

Videre nordover er det overnattingsmuligheter, men første sted å proviantere er i Kautokeino. Fra Kautokeino er det tre dager til Masi. De to første overnattingene er i telt. I Masi er det mat og overnatting på Masi turistsenter. Oves Varesenter er en utmerket dagligvarebutikk.

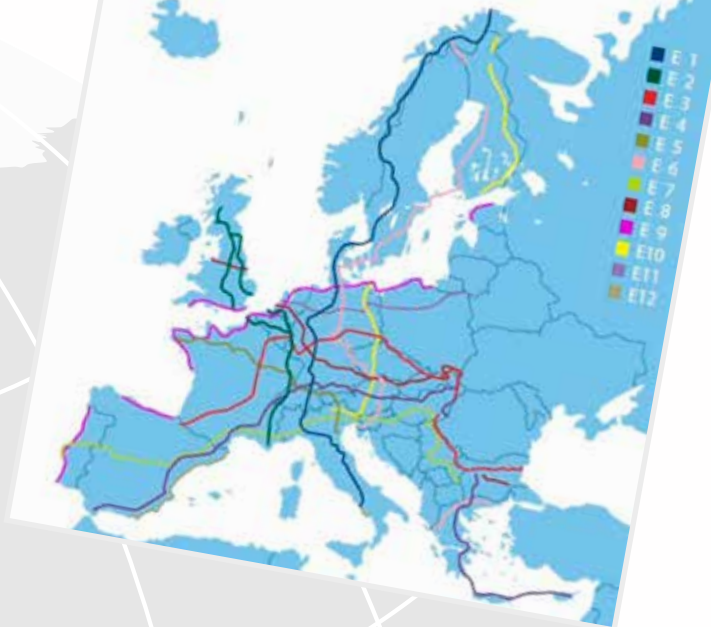
Neste etappe går til Ragesluoppal, og her kan man leie ei enkel hytte. Videre til Mollesjohka Fjellstue kan man overnatte og kjøpe mat. Man bør proviantere for fem dager.

Underveis ligger Bojobeaskihytta til Alta Turlag. Ved Ruhkkovavri i vestkanten av Stabbursdalen nasjonalpark må man overnatte i telt. Neste overnatting kan være i Bastingammen, en liten gamle for maks fire personer. Nasjonalparktilsynet sørger for ved.

Videre nordover følger man reingjerdene. Duolbajarcopma er det store vannet midt inne på Porsangerhalvøya. Her må man overnatte i telt. Etter Duolbajarcopma kommer man til Hatter. Klokket 16 går det buss ned til Olderfjord, sjekk bussrute og Russenes hvor det både er hotell, hytter og en liten butikk. Man bør proviantere for tre dager.

Neste morgen buss tilbake til Hatter. Man fortsetter langs en gammel vei ned til Smørfjordelva og Smørfjordeidet. Derfra langs kjørespor nordover til Stohpojohka. Her står ei åpen, vedfri reindriftshytte som kan brukes.

Fra Stohpojohka følges reingjerdene videre. Man kommer opp til 500 m o.h. hvor det er fint å gå, men veldig værutsatt. Dagsetappen kan avsluttes ved ei bittelita, ovnløs bu ved Vardancohka.

Det er nå 25 km til Nordkaptunnelen: Man går ned til Kobbfjorden og Lafjorden, følger kyststien før man går til Fisketindvatnet, Vesterpollen og tunnelåpningen. Nordkaptunnelen er nesten sju km lang og 215 m dyp. For å ta buss gjennom, må man være ved tunnelåpningen før kl 17.30. Honningsvåg har flere overnattingsplasser og butikker.

Man tar buss tilbake til tunnelåpningen på Magerøysiden. Det blir en del veigåing. Fra Sarnespollen er det godkjent trasé nordover til Gjesvær-veien, og herfra i nærheten av vei helt fram til Nordkapp.

Fra Skarsvågkrysset er det 13 km til Nordkapp. Like før Nordkapp går stien bort til kanten over Hornvika. Før veien kom for ca 60 år siden, var Hornvika ankomststedet for turistene som skulle til Nordkapp. De gikk ei bratt stigning på ca 300 høydemeter opp til kanten.

Fra kanten følger man den gamle turiststien fram til platået. Her ligger monumentet "Barn av Jorden" laget av syv barn fra ulike deler av verden. Det skal symbolisere samarbeid, vennskap, håp og glede på tvers av alle grenser. På platået ligger også den

kjente globusen og det nye E 1 -monumentet..

Er vi forberedt på at flere utlendinger skal bruke hyttene våre?

Under etableringen av ruta gjennom Finnmark har vi opplevd en viss interesse, men det kommer ikke til å gå strømmen av folk langs E 1 gjennom Norge. Kanskje får man litt større pågang på hyttene. Utlendingene bør få god informasjon om bruk og betaling på hyttene for å unngå misforståelser.

Lokal eller samordnet informasjon, merking, skilting DNT har vært pådriver for å få gjennomført prosjektet med E 1 i Norge.

Merking av tursti fra Kautokeino til Nordkapp har vært et stort prosjekt. Strekingen er 350 km, og det har ikke vært etablert sammenhengende turstier i dette området tidligere. DNT vil betale skilttingen med E 1-skilter. Arbeidet med å sette dem opp og vedlikehold av stiene vil være ansvaret til de lokale medlemsforeningene.

Arbeidet med E 1 gjennom Finnmark

Da prosjektet startet opp i 2008 var det ønske om å merke og etablere tursti mellom Kautokeino og Nordkapp, ei strekning på nesten 350 km. Dette var

en forutsetning for å knytte Nordkapp til det øvrige turstinettet i Norge. Et hvert sti-prosjekt skal godkjennes, og det ble mange møter med Reindriftsnæringa før Finnmarkseiendommen godkjente traseen i januar 2010. Sommeren 2010 arrangerte DNT merkekurs og sln første merkedugnad. Senere har det vært flere merkedugnader både i 2011 og i 2012. I tillegg har Alta Turlag merket tidligere merking mellom Masi og Bojobeaskihytta, og Nordkapp Turlag tar ansvar for merkinga på Magerøya. Så langt har det gått med 2600 dugnadstimer. Også sommeren 2013 vil det bli dugnadsaktivitet for å fullføre arbeidet.

Strekningen fra Grøvelsjøen til Nordkapp er ca 2100 km og det er ca 110 overnattingssteder, så Norge sammen med Italia er de landene som har lengst del av E 1. I Sverige skal vi innom 66 overnattingssteder og tilbakelegge 1200 km. Danmark gjør vi unna på 17 dager og går 378 km.

I Tyskland skal vi tilbakelegge drøyt 1800 km på 77 dager, og i Sveits er det 348 km som vi bruker 15 dager på. Ifølge disse tallene er hele ruta litt i

Utsikt ned mot Hornvika

underkant av 8000 km og det skal være mulig å gjennomføre den på litt over et år.

E 1 har også fått sin egen Facebook-gruppe, "E 1 merket rute fra Nordkapp til Middelhavet" Om noen er interessert i å prøve seg på kortere eller lengre etapper av E 1, står undertegnede gjerne til tjeneste med tips og opplysninger. Ønsker i så fall en riktig god tur!

Tekst og foto: Jarle Nilsen

Åpning av E 1 på Nordkapp

4. juni ble E 1 åpnet på Nordkapp. På forhånd var det blitt laget en bauta i Altaskifer som er plassert på rutas ende- eller start-punkt. Nordkapp er et strategisk sted som mange ønsker å ha en markering ved. Den Norske Turistforening og ERA fikk aksept fra Nordkapp Vel for å plassere bautaen her.

Arrangementet begynte med at barnehagebarn i regi av Barnas Turlag gikk den siste kilometeren inn til Nordkapp-platået. Øvrige medlemmer fra DNT og medlemsforeningene sluttet seg til, godt ledsaget av journalister fra TV, radio og lokale aviser.

Heidi Holmgren, leder i Nordkapp og Omegn Turlag, ønsket alle velkommen til Nordkapp. Styreleder i DNT, Berit Kjøll, var svært fornøyd med at DNT hadde vært med på tilretteleggingen av ruta. Hun ville anbefale vandrerne å starte på Nordkapp, for å

avslutte med et varmt bad i Middelhavet.

Ordfører i Nordkapp, Kristina Hansen og Berit Kjøll foretok avdukinga av bautaen til flotte trompetfanfarer fra Ole Edvard Antonsen. Fra reiselivet poengterte direktør Per-Arne Tuftin betydningenforvandrenesopp-levelse av landet.

Lis Nielsen, generalsekretær i European Ramblers Association (ERA- organisasjonen som står bak de Europeiske langrutene) uttrykte tilfredshet med den lange forlengelsen av E 1 og understreket betydningen av å ha ruter som krysser landegrensene og fellesskapet det kan skape.

Arrangementet ble avsluttet med en trompetkonsert av Ole Edvard Antonsen. De som ble med til Knivskjellodden om kvelden opplevde nok et høydepunkt (eller skal vi si nordpunkt) den dagen.

Hyggelige hytteeiere langs E 1 i Finnmark Under arbeidet langs E 1 mellom Smørfjordelva og Hatter, traff jeg i sommer på et utrolig hyggelig par som har hytte like nord for Hatter. Den første gangen jeg gikk forbi ble det en hyggelig prat som endte med et glass saft å drikke denne fine sommerkvelden. Da jeg passerte neste morgen stod kaffen klar, og jeg ble da også invitert til middag samme dagen, noe som passet veldig bra siden jeg jobbet i nærheten.

En måned senere arbeidet vi i Stabbursdalen, og traff da på to spreke damer fra Tromsø som holdt på å gå Norge på Langs, og hadde strekningen til

Bautaen ble avduket av ordføreren i Nordkapp, Kristina Hansen og styreleder i DNT, Berit Kjøll. Ole Edvard Antonsen akkompagnerte. Det er tidligere generalsekretær i DNT Kristin Krohn Devold som fotograferte.

Nordkapp igjen å gå. Vi holdt følge med dem et par dager, og da vi skiltes ved Navgastatjohka en onsdag, ba jeg dem å hilse hvis det var folk på hytta like nord for Hatter.

På søndag kveld tikket det inn ei melding fra hytteeierne om at i dag hadde de fått hilsen fra meg. De kunne også fortelle at dagen før, da de holdt på å grille på lørdagskvelden, hadde det kommet en vandrer nordfra. Han hadde de invitert til kveldsmat, og fyren hadde både overnattet der og tatt en hviledag på søndag før han fortsatte! Er det ikke flott at slike folk finnes. Det er slike som bidrar til å gjøre turen til mer enn en hadde forventet.

Tekst og foto: Jarle Nilsen

Gaskas

*Strålende sol og blå himmel
høstpynta skog
Gaskashytta midt i
en kraftig rabarbrarot
roper om oppmerksomhet...*

Dikt og bilde: Hermien Prestbakmo

Viktig opplysninger

for deltakere på Troms Turlags turer

Beskrivelse av turene finner du på www.turistforeningen.no/troms. Påmelding til turene skjer ved at du melder deg på den aktuelle turen til Troms Turlag eller til turleder.

- Som deltaker plikter du å lese turbeskrivelsen grundig og vurdere om du er fysisk/psykisk i stand til å delta på turen, og hvorvidt du har utstyr som turen krever. Er du i tvil, drøfter du det med turlederen når du melder deg på.
- Turleder plikter før avgang å vurdere om deltakerne er i stand til å gjennomføre turen på ønsket måte. Dersom deltakeren ikke tilfredsstillter de fysiske/psykiske krav som stilles eller møter med mangelfullt utstyr for å gjennomføre turen, kan han/hun nektes å delta eller utelukkes fra resten av turen. Deltakere som må bryte av turen, må bekoste hjemreisen selv.
- Deltakerne forplikter seg til å følge turladers anvisninger. Turer "på egen hånd", deltakere som går i forveien/velger å følge andre ruter skal ikke forekomme, med mindre det er avtalt med turleder.
- Deltakerne har plikt til å ta vare på seg selv.
- Troms Turlag understreker at deltakelse ved lagets arrangementer skjer på deltakernes eget ansvar. Troms Turlag har ikke juridisk ansvar for økonomiske følger av mulige uhell/skader som måtte inntreffe under gjennomføring av arrangementene. Deltakerne oppfordres til å tegne egen reise- og ulykkesforsikring.
- Turlederne har gode kunnskaper i bruk av kart og kompass og vil i tillegg på de fleste turene benytte seg av GPS hvis det er nødvendig. Deltakerne oppfordres til selv å bruke kart og kompass aktivt.
- Mobiltelefondekningen i våre turområder er delvis svært dårlig, så deltakerne kan ikke regne med å oppnå mobilkontakt underveis på turene.

Hvor krevende er turen?

I turpresentasjonene er det satt inn symboler som skal prøve å gi en pekepinn på hvor krevende turene er. Det er vanskelig å definere eksakt, men lurer du på om det er noe for deg, ta kontakt med turleder. Vi prøver nå en ny standardisert symbolnorm for vanskelighetsgrad av turer.

Gradering	Passer for	Høydemeter	Stigningsgrad/eksponering
	Nybegynnere. Krever ingen spesielle ferdigheter. I hovedsak kortere turer.	<300m	Moderate stigninger. Ingen vanskelige partier.
	Nybegynnere. Middels godt trente turgåere. Grunnleggende ferdigheter.	<400m	De fleste stigninger er moderate, men kan inneholde enkelte bratte partier. Enkelte partier kan virke luftige for noen.
	Erfarne turgåere. God utholdenhet. Krever godt turutstyr og gode fjellsko.	<1000m	Flere typer stigninger og utfordringer. Flere luftige og utsatte partier. Kan ha tekniske utfordringer og passasjer med noe klyving med støtte av hender.
	Erfarne fjellfolk. God utholdenhet. Krever godt turutstyr og gode fjellsko. Kunnskap om kart og kompass.	Ingen maks	Lengre toppturer med bratte stigninger og ujevnt underlag. Kan ha partier som er svært luftige og partier/passasjer med utsatt klyving, smale egger, sva, ur etc.

Turprogram vinter/vår 2013 – 2014 Troms Turlag, FSG, Barnas Turlag, DNT ung, Balsfjord Turlag, Senja Turlag

Utfyllende turbeskrivelse vil du finne på Troms Turlags hjemmeside www.turistforeningen.no/troms eller ved å kontakte turleder. Senja Turlag har egen hjemmeside www.turistforeningen.no/senja Du kan også finne info om en del turer på Facebook.

Dato	Arrangør	Turmål	Vanske-grad	Kartblad	Turleder/info/påmelding
7. -8.des	H	FSG	FSG-Julebord		FSG-Styret
17.des	Ti	TT	Fullmånetur Finnlandsfjellet, Kvaløysletta		Turkart Kvaløya Harald Bohne 452 84226 Jorunn Mørkved Oppmøte Selnes skole kl.18
19.des	To	FSG	"Svartnatta"Topptur på ski		Håvard Lium 924 37112
29.des.	S	Senja	Romjultur til Abborvatnet		1433 I Lenvik Espen Hølen, 415 24799 Trine Lise Fredriksen, 95146179 Siw Løvås, 930 90047 Bente Johnsen, 92297001
10.-11.jan	H	BT	Tromvik, bading m/ overnatting		Monica Mikalsen Monne66@gmail.com
15.jan	O	TT	Prestvannet-Varden,		Turkart Tromsø Åse Flydal, 911 94650
15.jan	O	BT	Besøk på Tromsø Forsvarsmuseum		barnasturlagtromso@gmail.com
16.jan	To	DNT ung	Nordlyskveld m/bål og bading		dntung.tromso@gmail.com
19.jan	S	TT	Velkommen til sola på Austeråsfjellet		Turkart Kvaløya Lisbeth Johannessen 452 29729
19.jan	S	FSG	Velkommen til sola på Ullstind		1534 I Reinøya Harald Bohne, 452 84226 Kristine Nilsen
20.jan	M	BT	Klatring på Solneset skole		Monica Mikalsen, 938 18300 Nina Risnes monne66@gmail.com
24.-26.jan	H	FSG	Skredkurs (DNT-standard)		TurkartTromsø/ Kvaløya Håvard Lium, 924 37112 Yngve Antonsen
24.-26.jan	H	DNT ung	Snøhuletur Piggvindskardet		1533 I Balsfjord dntungtromso@gmail.com
26.jan	S	Senja	Gibostad-Nordvarden - Sørvarden		Senja nord Trine Lise Fredriksen 951 46179 Anita Henriksen 911 15299

29.jan	O	TT	Håkøybotn		Turkart Kvaløya	Seturistforeningen.no/troms for nærmere info
31.jan-2.feb	H	BT	Astronomitur Skibotn			Tine Mikkelsen June Malnes, samarb. m/Atronomiforeningen jmalnes@hotmail.com
1.feb	L	FSG	"Lille Blå" -oppvarmingstur		1534 III Tromsø	Harald Bohne, 452 84226 Sigve Nedredal
2.feb	S	DNT ung	Topptur Ullstind		1534 I Reinøya	dntungtromso@gmail.com
5.feb	O	TT	Tønsvikdalen		Turkart Tromsø	Ørnulf Andersen, 416 43650
5.feb	O	FSG	Skitrening i Tromsø Alpinsenter			Koordineres av Algeir Rodal, 948 88788
7.-9.feb	H	TT	GourmethelgpåRosta		1632 IV Rostadalen	John Arve Skarstad 464 05657 Påmeld innen 30. jan. kl. 18
8.feb	L	FSG	Nordfjellet		1534 I Reinøya	Jan Thomas Schwenke 900 50727 Markus Degerman
9.feb	S	TT	Tromsdalen- Djupdalen- Sollidalsaksla		Turkart Tromsø	Seturistforeningen.no/troms for nærmere info
12.feb	O	FSG	Skitrening i Tromsø Alpinsenter			Koordineres av Algeir Rodal, 948 88788
13.feb	To	BT	Klatring på Solneset skole			Monica Mikalsen, 938 18300 Nina Risnes monne66@gmail.com
14.-16.feb	H	BT	Vinterturbo Jælgervatnet			Åshild Ø. Pedersen, 976 06267 aashild.pedersen@npolar.no
14.-16.feb	H	Senja	Måneskinnstur Rostahyttene		1632 IV Rostadalen	Alf Brustad, 909 12930 Bente Johannessen, 472 91454 Delt.begr.
15.-16.feb	H	TT	Gappo fullmånetur		1633 III Signaldalen	Just Myhre, 991 50248 Jarle Nilssen Påmeld. innen 12.feb kl.18
15.-16.feb	H	FSG	Rekutteringstur på ski			Harald F. Aas, 952 80638 Ole Jacob Nilsen
15.-16.feb	H	DNT ung	Isfisketur Ringvassbu		1534 IV Ringvassøya	Info og påmelding dntungtromso@gmail.com
16.feb	S	TT	Laukviktinden, Kvaløya		1534 IV Ringvassøya	Jan Børre Henriksen 901 35492
16.feb	S	TT	Fullmånetur, Krabbåsen Kvaløya		Turkart Kvaløya	Monica Mikalsen 938 18300

19.feb	O	TT	Movikvatnet		Turkart Tromsø	Seturistforeningen.no/troms for nærmere info
19.feb	O	FSG	Skitrening i Tromsø Alpinsenter			Koordineres av Algeir Rodal, 948 88788
23.feb	S	Senja	Tranøybotn - Åndervatnet		Senja sør	John Erik Johannessen 911 80893 Arne Nygård, 414 87011
26.feb	O	TT	Rødtind, Kvaløya			Bjørn Tore Sørensen 415 08046
28.feb-2. mars	H	TT	Golda Ei hytte-to netter, dagsturer i området		1633 II Helligskogen	Alf Iver Kinge, 466 15615 Lisbeth Johannessen Påmeld. innen 25.feb
mars		BT/TT	Kom deg ut – dagen og Vinterfestdag på Charlottenlund			Info kommer. Seturistforeningen.no/troms
1.mars	L	FSG	Vinterranglingstur på Kvaløya		Turkart Kvaløya	Stein Tronstad 909 34419
3.-9.mars Vinterferie, skolene						
7.-9.mars	H	TT	Divi – Vuoma via Havga - Frihetsli		1532 I Dividalen 1632 III Julusvarri 1532 II Altevatn	Geir Bye, 992 45602 Jan-Odd Norø Påmeld. innen 4.mars kl.18
9.mars	S	FSG	Litletind		1533 I Balsfjord	Margrethe Aanesen 918 58989 Marit Mostad
9.mars	S	Senja	Svandalen - Snøfjellet		Senja sør	Jon Erik Johannessen 911 80893 Thor Olsen, 934 68650
12.mars	O	TT	Småvatnan, Ramfløydalen		Turkart Kvaløya	Lisbeth Johannessen 452 29729 Åse Flydal
14.-15.mars	H	DNT ung	Hyttetur Skarvassbu		Turkart Tromsø	dtungtromso@gmail.com
14.-16.mars	H	TT	Altevasshytta, Ei hytte to netter, dagstur f.eks Krokaldalen -Salvasskardet		1532 III Salvasskardet	Harald Bohne, 452 84226 Jorunn Mørkved Påmeld. innen 12.mars kl.18
16.mars	S	Senja	Kistefjell		1433 I Lenvik	Gunnlaug Hansen 924 63364 Jakob Steinmo, 952 03987 Bente Johnsen, 922 97001
19.mars	O	TT	Grønlibruna		Turkart Kvaløya	Jan Børre Henriksen 901 35492

19.mars	O	BT	Middag ute Tusseladdenfjæra			Åshild Ø. Pedersen, 967 06267 aashild.pedersen@npolar.no
Uke 13		TT smm. Gjøvik tl	Jotunheimen		Turkart Jotunheimen	Alf Iver Kinge, 466 15615 Se egen innbydelse på turistforeningen.no/troms Påmeldingsfrist 1.feb
21.-23.mars	H	TT/SNO	Tematur Rovdyr Rostadalen el. Dividalen		Turkart indre Troms	Toril Skoglund, 481 38292 Thomas Johansen, SNO Påmeld.innen 17. mars til toril67@hotmail.com
22.-23.mars	H	FSG	Nonstindtraversen	 	1534 II Ullsfjord	Harald F. Aas, 952 80638 Markus Degerman
23.mars	S	TT	Kattfjord - Skihytta		Turkart Kvaløya	Elisabeth Giæver 932 38106
23.mars	S	Senja	Vassvika - Å		Senja sør	Gunvor Pedersen 976 74894
28.-30.mars	H	TT	Gappo – Pältsa – Signal dalen nybegynnertur		1633 III Signal dalen	Monica Mikalsen, 938 18300 Medturleder senere Påmeld. innen 26.mars kl.18
28.-30.mars	H	FSG	Skredworkshop			Håvard Lium Yngve Antonsen 917 35520
29.mars-6. april		TT	Ukestur indre Troms		Turkart indre Troms	Just Myhre Nærmere info om turen på TT-kontoret,776 85175 eller turistforeningen.no/troms Påmeld.frist 1.mars
30.mars	S	DNT ung	Topptur			Mer info kommer dntungtromso@gmail.com
Uke 14		Senja	Abisko - Nikkaluokta		Svenska Fjällkartan BD 6	Alf Brustad, 909 12930 Svein Heitmann, se turistforeningen.no/senja
april		BT	Middag med skøytetur Håkøybotn			Tine Mikkelsen tine.mikkelsen@ibht.no
2.april	O	TT	Turleders surprise		Turkart Kvaløya	Lisbeth Johannessen 452 29729
3.april	To	DNT ung	Ettermiddagstopptur Rødtind		Turkart Kvaløya	Info og påmelding dntungtromso@gmail.com
4.-6.april	H	TT	Ringvassbu		1534 IV Ringvassøya	Valter Jensen 907 60 047 Påmeld. innen 1.april kl.18

4.-6.april	H	FSG	Samling Grytøya / Harstad			Hege Strømsnes 922 50006
5.-6.april	H	FSG	Daltindturen		1633 IV Storfjord	Leif Lillevoll Jan B. Henriksen 901 35492
6.april	S	TT	Skitteneelv - Tønsvika		Turkart Tromsø	Elisabeth Giæver 932 38106
6.april	S	Senja	Rossfjord bh. – Tårnvatn – Gammen - Rundvatnet		1433 I Lenvik	Nina Haugland, 926 36040 Dagfinn Lajord, 970 32741
13.april	S	Senja	Familedag Senjabu		Senja nord	Styret og turutvalget i Senja Turlag
13.april-21.april Påske						
18.april	F	Balsfjord	Fugltind		1533 IV Malangseidet	Helmer Hemmingsen 412 90959 Oppmøte v/tidtagerbua, Josefvatn IL, kl.11
23.april	O	TT	Steinskardtind		1434 II Tussøya	Margrethe Aanesen 918 58989
25.-27.april	H	TT	Dividalshytta -Bumannsberget øst -Dærtastua -Skakterdalen -Frihetsli		1632 III Julosvarri 1632 IV Rostadalen 1632 I Dividalen	Jan Børre Henriksen, 901 35492 Geir Bye Påmeld. innen 2.april,kl.18
25.-27.april	H	DNT ung	Telttur Trollvassbu - Skarvassbu		Turkart Tromsø	dntungtromso@gmail.com
26.-27.april	H	FSG	Moskángáisi		1632 IV Rostadalen	Harald Bohne Jan Thomas Schwenke 900 50727
27.april	S	TT	Snarby - Tromsdalen		Turkart Tromsø	Åse Flydal, 911 94650
27.april	S	Senja	Rabban - Nygård		1433 II Målselv	Odd Lekang, 915 72090 Steinar Løvås, 930 90046
30.april	O	TT	Fløya-Bøntuva		Turkart Tromsø	Se Turistforeningen.no/tromsfor nærmere info
mai		BT	Fiskekveld på Hella			Lene Thorstensen Påmeld. barnasturlagtromso@gmail. com
mai		BT	Geologitur Sørvika, Brensholmen "the big bang"			Lene Thorstensen Påmeld. barnasturlagtromso@gmail. com

mai		BT	Seiling med Salarøy			June Malnes jmalnes@hotmail.com
mai		DNT ung	Kurs i bruk av kart og kompass			Info og påmelding dntungtromso@gmail.com
mai		DNT ung	GPS - kurs			Info og påmelding dntungtromso@gmail.com
1.-4.mai	H	TT	Altevatn-Lappjord -Sørdalen		1532 III Salvasskardet	Alf Iver Kinge, 466 15615 Elin Knutsen Påmeld. innen 28.apr. kl.18
1.-4.mai	H	FSG	Fjordhopping i Loppa (samling)			Geir Bye, 992 45602 Marit Mostad, Fabice Caline
4.mai	S	TT	Jentetur til Tromsdalstinden		1534 III Tromsø	Margrethe Aanesen 918 58989
4. mai	S	Balsfjord	Mortenhalskoltan		1533 IV Malangseidet 1433 Lenvik	Svein Pedersen 991 60267 Oppmøte v/Pålfinnmoen kl.11
7.mai	O	DNT ung	Buldrettermiddag på Småbakkan			Info og påmelding dntungtromso@gmail.com
9.-11.mai	H	FSG	Samling på Spåkenes		1634 I Rotsundet 1634 II Kåfjord	Robert Kamben 458 54899 Kjersti Braaten Åsa Hellstrøm
10.mai	L	TT	Lyngen på "tvers": Fasdalen- Tytebærdalen		1634 III Lyngseidet	Alf-Iver Kinge 466 15615
24.mai	L	DNT ung	Grottetur i Tromsdalen			Info og påmelding dntungtromso@gmail.com
24. -25.mai	H	FSG	"Bratte dager" på Kvaløya		Turkart Kvaløya	Håvard Lium, 924 37112
1.juni	S	FSG	Store Russetind		1533 II Tamokdalen	Harald F. Aas, 952 80638 Kristine Nilsen
6. -8.juni	H	FSG	Alpinkurs Sommer			Robert Kamben 458 54899
14.juni	L	FSG	"Siste krampe- trekning" (på ski)			Håvard Lium 924 37112

Barnas Turlag og DNT ung
Forfullstendig turprogram og mer informasjon angående Barnas Turlag og DNT ung: Ta kontakt på
E-post: www.dnt.troms@gmail.com

Balsfjord & Omegn Turlag
Fra 1. mars til og med 30.april arrangerer vi
Vinterserie – 7 løyper med 10 registreringskasser.
Program legges ut på www.balsfjord.kommune.no og kan i tillegg kjøpes på Trekantkiosken i Nordkjosbotn, Rema 1000 på Storsteinnes og COOP marked i Meistervik.

Medlemsmøter i Troms Turlag

Vi planlegger medlemsmøter i vårhalvåret og starter 28. januar der tema vil være Rovdyrspor. Se egen invitasjon på side 23. Videre vil det være et møte 29. april der tema vil være "Fjell og flora". Følg med på turistforeningen.no/troms og Facebook.

Veterangruppa har ikke eget turprogram for vinteren, men de avtaler turer i sesongen.

Vi møtes på LHL – huset følgende tirsdager i vinter-sesongen

Tirsdag 10. desember. JULEBORD 11.00 – 13. 00

Tirsdag 14. januar. 11.00 – 13. 00

Tirsdag 11. februar 11.00 – 13. 00

Tirsdag 08. april 11.00 – 13. 00

Tirsdag 06. mai 11.00 – 13. 00

Tirsdag 10. juni 11.00 – 13. 00

Påmelding/avmelding til fellesturer.

Fellesturer er et tilbud til de som liker å gå på tur sammen med andre, de som vil ledes av en erfaren turlleder i kanskje fremmede områder, som ikke har mulighet til å transportere seg selv, som vil ha et sosialt fellesskap. Disse turene krever en nøye planlegging både mht. skyss, dvs. antall biler som trengs for ikke å få unødig bilkjøring og holde kostnadene nede, og gjerne også planlegging av fellesmåltid for å lage en sosial ramme omkring turen. Når det blir mange på- og avmeldinger tett inntil turstart, medfører det mye ekstraarbeid for turlederne. Vi ser oss derfor nødt til å sette påmeldingsfrist på overnattingsturene.

Låsing av hytter.

Gamle Golda og Jubileumshytta på Rosta er nå vinterstengt, og vil bli åpnet igjen 1.mars.

Husk nøkkel! Merk at styret har vedtatt at de bynære hyttene på fastlandet skal låses fra 1.01.2014. De vil bli låst med standard DNT-nøkkel, og kan brukes på lik linje med alle de andre hyttene til Troms Turlag.

Skifte av tilsyn på flere hytter

I løpet av det siste året har det vært flere skifter av tilsyn. På Dærtastua som er ny, har Rachel Jakhelln og Gudmund Sundlisæter påtatt seg å være tilsyn. Trollvassbu har fått to venninnepar som bytter på annethvert år, Tordis Høyfødt og Anne Helene Hansen – Elin Furu og Kjersti Bakken. På Skarvassbu har Kato Nilsen overtatt og på Altevasshytta er det nå Åsmund Kaspersen og Just Myhre som har ansvaret. Foreløpig mangler vi tilsyn på Gamle Vuoma. En stor takk til alle de som har takket av etter en solid innsats på disse hyttene.

Julegavetips

Har du ikke skaffet deg "Turboka-150 små og store turer rundt Tromsø". Du har fremdeles muligheten til å kjøpe boka.

80 år

Kjell Folke Vangdal, født i Oslo 23 juni 1933 har jubileert. Som nyutdannet sivilingeniør kom Kjell til Tromsø i 1961 sammen med kone Sigrid og en relativt liten Arne Christian, den gang for å etablere Stormbulls Nord-Norges-avdeling i Tromsø.

Målsetting den gangen var å bli i Tromsø i ett år. I ettertid kan man konstatere at familien fortsatt har valgt å bli her - altså skikkelig tromsøværing i over femti år.

Kjell har i hele livet vist interesse for turlivet. Her i Tromsø ble han tidlig medlem og etterhvert en av de bærende krefter i Troms Turlag. Kjell har besøkt de fleste DNT-hytter i Norge. Han har nedlagt et betydelig arbeid for laget. Uten å gå i detalj nevnes følgende: Oppgang av nye løypetraseer, merking og klossing av turløyper, medlem av byggekomiteer, aktiv deltakelse ved flere hyttebygg, hyttetilsyn, styremedlem og i en periode også styreformann i TT.

Det står respekt av de oppdrag Kjell har utført for laget, og Troms Turlag har tidligere utnevnt Kjell til æresmedlem for innsatsen gjennom en lang periode for laget. Det var under Kjells formannsperiode at Troms Turlags kontor tok skrittet fra bemanning med sekretær i deltidsstilling til daglig leder i helstilling med utvidet åpningstid av kontoret.

For oss, en gruppe på fire-fem nære turkamerater, har Kjell vært en fantastisk turvenn og organisator gjennom en hel menneskealder.

Vi har sammen gjennomført turer over Finnmarksvidda, på kryss og tvers i Troms og Nordland, Trøndelag, Hardangervidda og Jotunheimen. Likeledes turer i Sverige og Tyskland.

Vi ønsker vel overstått og ser allerede frem mot neste turopplegg.

Formann Kjell Vangdal på tur i 1994
Fotograf: Jorunn Mørkved

Opp i skråningen til venstre ser vi hvor hiet er.
Foto: Toril Skoglund

Isabell, Kasper, Ingrid, Morild og Thomas studerer det de fant på turen. Foto: Toril Skoglund.

På tur i bjørneland

Av Toril Skoglund

Det er vår, det er mai. Snøen kjemper mot sola, det drypper fra taket. Ekteparet sitter på sin hytteveranda på Strømsør og nyter sin kaffe. Blikket er rettet mot noe – en mørk flekk oppe i fjellskråningen på motsatt side av dalen. Flekken ser ut som en sanddunge som er tint fram.

I løpet av et par dager ser de at det skjer noe med sanddungen. Det er striper i snøen ved dungen. Hvem i all verden er det som styrer på der oppe? Kikkerten tas fram, og etter hvert får man øye på henne. Binna, som grov ut hiet, og la opp sanddungen i høst. Nå har hiet tint fram, og stripene er veier som hun og de små bjørningene har tråkket. Sand fra hiet har farget veiene, og ser ut som stiper i snøen.

I august legger vi ut på tur mot bjørnehiet, seks voksne og fire barn. Thomas fra Statens naturoppsyn (SNO) er med som rovdirektør, og har plottet inn koordinatene for hiet på sin GPS, slik at vi lett skal finne frem.

Det er ulendt og bratt, og vegetasjonen er frodig før-

ste del av turen. De små må klatre og klyve enkelte steder, men opp kommer vi alle. Vi kikker etter spor og sportegn fra dyr og fugler, og rett som det er går vi oss på ei seng. Det er ikke en seng for mennesker, men ei elgseng. Det er spennende å vite at akkurat her har elgen sovnet, kanskje i natt.

Når vi kommer over skoggrensa blir det lettere å ta seg fram. Vi speider oppover fjellskråningen og skimter noe grus, der i området skal hiet være.

Vi går videre, det er en fin dag, sola varmer, som den har gjort så mange dager før i sommer. En av de yngste i følget blir etter hvert trøtt i føttene, og sammen med sine foreldre bestemmer de seg for å ta en rast og vente på oss, mens vi går den siste kilometeren opp til hiet. Og det er like greit, for denne binna viste nok hva hun gjorde da hun valgte ut hiplass. Terrenget er bratt og vi må vasse gjennom halvhøytt vierkjerr. Endelig er vi oppe – og for et eldorado – blåbærlyng og blåbær så mye bjørnene og vi klarer å stappe i oss. Ikke rart at hun ville bo her oppe, midt i matfatet og med god oversikt utover dalen, passelig utilgjengelig samtidig som det er en fin plass å ete seg opp før hun tar vintersøvnen.

Ingrid utenfor bjørnehiet. Bjørnemamma måtte grave ut store steiner når hun lagde hiet.
Foto: Toril Skoglund.

Ved hiåpningen, Morild (rosa) og Kasper (rød og blå) står i det sammenraste hiet. Foto: Toril Skoglund

Thomas Johansen fra Statens naturoppsyn tok oss med på en spennende og lærerik tur i bjørneland. Foto: Toril Skoglund

Det vi ser når vi kommer helt inntil hiet er at det har rast sammen, og vi kan ikke krype inn i det. Det ligner ikke så mye på et hi heller, men sporene utenfor bekrefter at det har bodd bjørn her. Det er en svær dunge med bjørnebæsj. Hår etter bjørnen finner vi også. Selv om hiet er rast sammen, er det en spennende opplevelse å være så nært et bjørnehi, som attpåtil var bebodd i vinter og hvor det har blitt født tre bjørnunger.

Vi tar bilder, Thomas forteller om livet til bjørnen. Etterpå er det på tide å dra ned til de andre. På vei ned finner vi mer bjørnebæsj som vi legger i en pose som Thomas skal sende inn til DNA-analyse. Slik kan man finne ut hvor mange bjørner vi har i området. Det vil SNO også at du skal gjøre når du finner noe du tror kan være bjørnebæsj, plukk det med deg i en pose og lever inn.

Vel nede hos de andre samler vi ved til bål, fyrer opp, kaffe-Lars kommer fram, pølser blir stekt, pølser blir svarte og pølser blir spist. Vi koser oss. Ungene leter etter verdifulle steiner, og leker i bekken nesten helt til sokker må skiftes. Dagen er på hell, og vi tar fatt på siste bit av turen ned til dalbunnen og tilbake til bilene. Underveis samler vi ting fra naturen som vi skal se nærmere på når vi kommer til Altevasshytta, hvor vi skal spise middag

og sove om natta.

Altevasshytta får vi ha for oss selv, selv om det er midt i beste tursesongen. Vi lager middag og faller etterhvert til ro. På søndag morgen tar vi fram det vi plukket med oss på turen. Thomas forteller inspirerende for liten og stor om hvordan ting henger sammen i naturen. Vi studerer sopp, planter, steiner og bæsj fra forskjellige dyr, helt til det blir på tide å legge ut på ny tur. Vi rydder hytta og drar av gårde, vel fornøyde med turen og nye inntrykk.

I helga 21.-23. mars blir det vintertur med Thomas og SNO, på jakt etter flere spor og spor tegn etter de store rovdyra – og kanskje noen små?

Er bjørnen farlig?

Medlemsmøte i Troms Turlag, tirsdag 28. januar. Tid og sted kommer senere. Følg med på turistforeningen.no/troms.

Kaffe/te og noe å bite i.

Thomas Johansen i Statens naturoppsyn holder et spennende foredrag om spor og spor tegn av rovdyr.

Lurer du på hva du skal gjøre hvis du møter på bjørnen? Er det vits å være redd for bjørn? Da er dette et møte for deg.

Velkommen!

Redaksjonen i Fjellvåken har vært så grei å la meg svare på Eivind Høstmark Borge sin artikkel om kraftutbygging i nr 2/2013. På utbyggingssiden skal jeg holde meg til vindkraft, som jeg har mest greie på.

Kraftutbygging i Troms (og resten av landet)

En god regel for folk som ferdes i naturen er at man skal rydde etter seg. Høsting og bruk skal være bærekraftig og foregå slik at man setter færrest mulige spor. Da kan de som kommer etter også nyte de gode opplevelsene. Imidlertid må man skille mellom de gode og de dårlige sporene. Der man finner merkede stier, hytter, broer eller oppkjørte skiløyper er ikke naturen lenger uberørt. Inngrepene er små og hensikten med dem er både at folk skal kunne ferdes trygt i skog og mark, og at flere skal komme seg ut på tur. Logisk nok ferdes det flest folk hvor stiene er breiest og sporene etter mennesker vises best. Tromsdalen med sine veier og «Gutta på skauen» er ett eksempel. Høgjæren vindpark er et annet. Noen synes imidlertid at slike områder er for siviliserte og folksomme. Disse finner seg gjerne fjernere og mer utilgjengelige områder hvor færre folk ferdes. Kvaliteten ligger i at vi kan velge, nært eller fjernt, støvler og bærsjakk, fiskestang, telt, hytte, ski, sykkel eller rullestol. Naturen skal kunne nyttes av alle.

Slik har vi det nå. Avhengig av de grepene vi gjør i dag kan våre etterkommere om 50, 100 og 200 år også ha glede av naturen.

Perspektivet i Eivind Høstmark Borge sin artikkel er nærmest navlebeskuende idet han er mest opptatt av hvordan kraftutbygging påvirker hans egen bruk av naturen. Før vi ser på de individuelle virkningene, må vi imidlertid spørre om vi i Norge har noe ansvar

for det som skjer i verden. Så må vi finne ut om vi har noen plikter og til slutt om byrdene som medfølger er rimelige.

Har vi ansvar?

Menneskenes behov for energi har gitt jordkloden lett feber. Vi vet med stor sikkerhet at den globale temperaturen kommer til å stige ytterligere og at dette vil forårsake sorg og nød. Ingen kan formelt stilles til ansvar for at vi har havnet i denne situasjonen, men vi vet at noen har tjent grovt på det. Norge har for eksempel blitt søkkrik på sine naturressurser. I all hovedsak er dette salg av olje og gass til andre land som brenner den og slipper ut store mengder klimagasser. Norge har ikke ansvar for utslipp i andre land. Derfor har norsk energisektor ord på seg for å være svært så ren og pen. Det moralske svaret er likevel klart. Selvsagt har vi ansvar for griseriet som ligger igjen etter at vår velstand er sikret.

Har vi plikter?

Ansvar og ikke minst rikdommen gir oss plikt til å bidra til ryddeaksjonen. Dette er våre politikere stort sett enige om. Derfor arbeider de både internasjonalt og nasjonalt for å redusere utslippene av klimagasser. Vi har forpliktet oss til å øke andelen av fornybar energi i vårt kraftsystem. Nasjonalt har vi vedtatt ordninger både for å fremme energisparing og for å stimulere til mer produksjon av ny fornybar

kraft.

Internasjonalt har vi for eksempel lenge gitt hjelp til Danmark hvor vindturbiner, støttet av norsk kraft via sjøkabler, har bidratt til å stenge kullkraftverk. Tyskland ber nå om liknende støtte fra Norge for å gjennomføre "Energiewende", et program som blant annet har som mål å fase ut kullkraften. Selvfølgelig bør vi bidra. Ikke bare hjelper dette miljøet i stort monn, vi vil tjene penger på det også.

Hva blir byrdene?

Vi må produsere mer kraft enn vi trenger selv. Vindturbiner skal brukes fordi de er miljøvennlige. De bruker 6 måneder på å nulle ut sitt eget CO₂-regnskap. Deretter tjener de naturen i 19,5 år før de må byttes ut. Målet er å produsere 6 - 8 TWh vindkraft innen 2020. Det krever omkring 0,2 % av vårt landareal.

Industriselskapene som skal sette opp turbinene må ha lønnsomhet i sine prosjekter. Derfor har politikerne innført elsertifikater. I praksis betyr det at forbrukere av elektrisitet er pålagt en ekstra avgift. Høggjæren vindpark ved Egersund ble, som en bivirkning, et svært populært turområde etter at anlegget var bygget. Her drar folk på tur i et nett av bilfrie veier med stier imellom. De som bruker området oppfatter det ikke som et industriområde, men som et tilrettelagt lavterskeltilbud for naturopplevelser. For disse er anlegget en berikelse og helt klart til nytte. Noen synes derimot at turbinene er stygge, altfor dominerende i landskapet og de får ingen gode opplevelser av å være i nærheten av dem. Slik vil det være overalt hvor vindturbiner monteres. De representerer en byrde for noen.

Er byrdene rimelige?

Kort summert er byrdene at strømmen blir dyrere, vi må avstå noen promiller av landarealene, og noen synes turbinene er stygge. Veid opp mot hvordan vi har fått vår velstand er dette småtterier. Det ville være umoralsk å stikke hodet ned i oljefondet og la resten av verden ta støytten for vårt bidrag til forsøp-

lingen av atmosfæren. De som plages av vindturbinene får heller trøste seg med at formålet er godt og at det aller, aller meste av vår natur vil forbli uberørt av vindkraft. Lokalt får de prøve å glede seg over positive virkninger som tilrettelagte turområder, arbeidsplasser og god økonomi. Vi må tåle å ofre litt for at de som kommer etter oss også skal ha muligheten til et godt liv.

Hvordan går det med vindkraften i Norge?

Det finnes svært mange planer, men de fleste kommer aldri til realisering. Hittil har halvparten av søknadene fått konsesjon, men mindre enn en femtedel av dem igjen er utbygget. Det er mange mulige grunner til dette. Resultatet er at Norge ikke klarer å oppfylle de klimaforpliktelsene vi har påtatt oss gjennom internasjonale avtaler.

Hva nå?

I år er det for første gang målt over 400 ppm CO₂ i atmosfæren. Det betyr at målet om å holde den globale temperaturøkningen under to grader er gått tapt. Hvor det ender vet vi ikke, men verden kommer til å bli et vanskeligere sted å være for våre etterkommere. Etter mitt syn bør vi sette alle kluter til for å redde det som reddes kan. Få ned behandlingstiden av konsesjons søknader, begrens ankemulighetene og gjør det mer lønnsomt å bygge vindkraft. Bygg kraftlinjer og sjøkabler slik at den rene kraften kommer dit den trengs mest, steng kullkraftverkene og begrens bruken av forbrenningsmotorer. Først må alternativene bygges, deretter kan fullforurensende kraftverk stenges for godt. Vårt bidrag må være å produsere mer kraft enn vi selv trenger og eksportere overskuddet. Norge kan ikke være løsningsen på alle problemer, men må bidra med alt det vi kan. Vi må påta oss noen byrder. Det har vi råd til når vi vet hva som står på spill.

Av Bjørn Blix, prosjektleder i Fred. Olsen Renewables AS

Gourmettur til Rosta 01.-03.02.13

Og et første møte med Troms Turlag

Fredag 01.02. sto 14 mennesker på en mørk parkeringsplass på Innset, iført turbekledning, hodelykter, ski og sekker - klare for å innta 8 luksusretter av ypperste klasse og kvalitet. Selvmotsigende? Ikke når fjellpulken inneholdt flere liter vin, vi hadde ferske råvarer i sekken og egen kokk fra Rica i turreken!

Ikke mange av oss var kjent ifra før, men den gode stemningen var satt allerede da turen startet fra Innset. Like fullt var humøret på plass etter "strafferunden" i mørkeskogen. Ja, turledere er en utsatt gruppe, men det skal sies at vi ble ledet trygt og behagelig fram, både opp og ned.

Det var snarere arbeidet å få all ekstra last opp til Rostahytta som gjorde at vi var mer enn klare for å innta: Soppsuppe, lammefilet med saltbakte gulløypoteter, pastinakk, aubergine og friske bær.

Desserten var fortært da det nesten var på tide med frokost. Jubileumshytta og alle soverom hadde fått en behagelig temperatur. Jeg kan ikke huske om hodet traff hodeputa før jeg sovnet.

Lørdag var det dagstur mot Moskanjavri. Det var likevel dagens 5 retter som sto i hovedfokus. Alle måtte bidra, uansett utgangsferdighet på kjøkkenet. Toro som turmat ble nevnt én gang. Det ble med den ene gangen. Vi ribbet ryper og kokte kraften leeeenge. Hvor ofte gidder man det? Det bør man imidlertid ta seg tid til, for det er mye smak i en rypeskrott. Dette var menyen på lørdag, som like

gjern kunne vært 5 selvstendige måltider: Røye og smørstekt blomkål, fennikel og reddik-crudite marinert i bringebær-vinaigrette med valnøtter. Sitrusmørsaus.

Grillet tunfisk med søt soya, ingefær-granité og sukkererter, karse og nøttesmørpulver.

Rype, grillet kongeøsters, mandelpotet, purre, tyttebær, rype-glaze med portvin.

Lokale oster: Carpa og Blåtind fra Lofoten og Vildenvang i Nordreisa. Honning fra Balsfjord og aprikoskompott. Gulrotbrødchips.

Sjokolademousse med friske bær og sabayonne.

Presentasjonsrunden hadde allerede gitt indikasjon på at vi kom til å bli en godt tilberedt gjeng. For hva skjer når usensurerte trøndere tilsettes en skarp senjahoping, utjevnes med søringer, krydres med freidige harstadværing, på en seng av Målsnes(s), en gavmild sunnmøring og kokkens fine lår? Når kamme-orkesteret stemmer opp med happy-hiphop for ladies in black, og vinglassene, for ikke å snakke om vinkartongene, blir tømte, og vi tyr til de fine flasker med slitte korker (mener å huske fra workshopen angående sikkerhet på tur at dette er fast inventar i en DNT-tursekk!), blir vitsene grovere, lattermusklene ømme og kvelden blir lang og blir til natt og blir til dag. Og vi ungdommen har fått erfare at de gamle ikke nødvendigvis er eldst.

Etter en omelett med alt i, gikk nedkjøringen på søndag på fulle mager og ypperlig føre. Vi regelrett fløt ned på minnene om de smakfulle sausene. Vi føler oss privilegerte over å ha fått være med, og vi retter stor takk til turlleder John Arve, kokken Christian og Rica for at denne turen i det hele tatt står på turprogrammet til TT. Det var gøy å være yngst blant en erfaren gjeng. Det er fortsatt fint å

være to på tur, men en avveksling av den bekvemme sorten er ikke å avse. Neste gang vi melder oss på tur i regi av TT blir det ikke nødvendigvis pga. maten, men pga. av den felles gleden over å være på fjellet i hyggelig selskap.

Tekst og foto: Sarah Sæther & Øystein Skari

Landsmøtet i DNT

6. – 8. juni 2013

Av Lisbeth Buaas Johannessen

I år var det Troms Turlag som var vertskap for landsmøtet. 392 stemmeberettigete fra hele Norge, og mange ansatte i organisasjonen DNT møttes på Radisson Blu i Tromsø.

Pia Svendsgaard, fylkesrådsleder i Troms ønsket velkommen til Tromsø, og hun delte ut Miljøfyrtårnsertifikat til Troms Turlag for gjennomføringen av landsmøtet.

Som en innledning og vektlegging av at landsmøtet nå var kommet til "Porten til ishavet", framførte

Sadio Nor Teater to tekster av Fridtjof Nansen, hans tale ved Hjalmar Johansens begravelse, og en hyllest og skål til Tromsø, da han sammen med Hjalmar Johansen kom hit etter sin Nordpolekspedisjon.

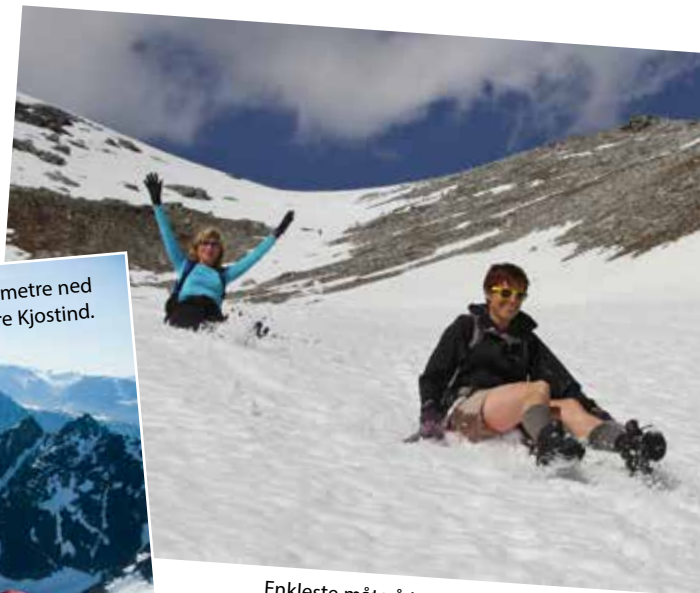
Selve landsmøtet ble åpnet av styreleder i DNT, Berit Kjøll, og vanlige prosedyrer for innledning av landsmøtet ble gjennomført. I sin tale kom hun inn på noen viktige tema som er helt sentrale i arbeidet til DNT og medlemsforeningene. Tre av de viktigste satsingsområdene er: Utvikle DNT som organisasjon - Styrke vår posisjon som Folkehelseaktør - Hvordan

ta vare på vår sårbare natur. Hun ga også et kort overblikk over kjernevirksomheten i DNT: -hytter og ruter, aktivitet, Barnas Turlag, DNT i skolen, DNT fjellsport, DNT ung, DNT senior og dugnad. Familiemedlemsskap. Av sakslista fra landsmøtet, var det kommet et nytt forslag om å innføre familiemedlemsskap. Saken var oppe i Landsstyret i 2007, men det ble vedtatt at det ikke skulle innføres. DNT Oslo&omegn som denne gangen har tatt opp saken, viser til at det vil gjøre det lettere å melde inn alle familiemedlemmer, men landsmøtet hevder at det kan medføre lavere kontingentinntekter. Saken skal utredes til landsmøtet i 2014. Sikkerhet er et eget tema i DNT. Det skal foreligge en statusrapport på hvert landsmøte om sikkerhetsarbeidet. Målet med DNTs kvalitetssikringsplan er å forebygge ulykker og skader i hele virksomheten. Det er spesielt to hovedområder der det er viktig å fokusere på sikkerhet - risikovurdering av turer i regi av lagene, og på hyttene. Her nevnes skredvurdering og brannsikkerhet. Status for DNTs naturvernarbeid. I følge formålsparagrafen skal DNT i tillegg til å fremme friluftslivet også arbeide for "sikring av friluftslivets natur- og kulturgrunnlag". For å utnytte kapasiteten som finnes i DNT sentralt, har det i de siste årene vært en viss dreining mot å styrke innsatsen for å påvirke rammevilkårene for friluftsliv og naturforvaltning, samt å styrke og inspirere

arbeidet i lokallagene og de fylkesvise "Forum for natur og friluftsliv", FNF. Spesielt gjelder dette energirelaterte saker der naturinngrep kan være store. DNT har et kontinuerlig arbeid med å sikre våre interesser i norsk natur. Basert på et tidligere landsstyrevedtak, har ei arbeidsgruppe sett på landskaps betydning for friluftslivet, og de har foreslått at DNT bør etterspørre en nasjonal landskapsstrategi. Innenfor naturvern ligger også motorferdselsloven, dvs. skuterkjøring. Flere politiske partier vil ha en liberalisering av loven slik at det kan åpnes for fornyelseskjøring. Det ble vedtatt at det sendes brev til miljøvernministeren om nasjonal landskapspolitikk.

"500 meter for folkehelse". Denne setningen ble vedtatt som resolusjon fra Landsmøtet, og DNT utfordrer helse-, miljøvern- og kulturministeren. For å bedre livskvalitet og folkehelse i Norge, gir DNT råd om at det skal være en merket tursti ikke mer enn 500 meter fra der folk bor. Nå inviterer DNT nasjonale, regionale og lokale myndigheter til innsats for å tilrettelegge for mer friluftsliv der folk

Vi gleder oss til mange høydemetre ned fra Store Kjøstind.

Enkleste måte å ta seg ned fra Blåtind.

bor. Det må bli lettere å komme seg ut og i aktivitet i hverdagen. Det norske landskapet og våre grøntområder gir oss rike og gode opplevelser, trivsel og tilhørighet.

Orientering om DNTs folkehelsearbeid.

Forebygging framfor behandling: Her kan DNT gi sitt bidrag til å styrke folkehelse. Vår kjernevirksomhet, å gå på tur, bidrar til å fremme folkehelse, både sosialt, fysisk og psykisk. Frivillighet og friluftsliv er særs gode virkemidler. Fysisk aktivitet er viktig, men fellesskap, opplevelser sammen med andre, mestring og stillhet er også viktig for god helse. Vi må nå befolkningsgrupper vi ikke har nådd tidligere, dvs.: Rekruttere og inkludere flere i våre eksisterende tilbud. Lage flere enkle tilbud i nærmiljøet – der folk bor. Det finnes mange eksempler på tiltak rundt omkring i landet, og vi kan fange ideer til vår egen virksomhet. Vi kan påvirke kommunene som legger planverk for lokale handlinger og forvalter midler deretter.

Etter at vedtekter, budsjettforutsetninger og valg var gjennomført, ble arrangør av landsmøtet 2015 vedtatt. Som 90-årsjubilant har Harstad Turlag søkt, og det ble vedtatt at Harstad Turlag blir lokal arrangør av landsmøtet 2015.

DNT står som arrangør av selve landsmøtet med festmiddag på lørdagskvelden. Men det er Troms Turlag som lager rammen rundt det hele. Som de gode nordlendinger vi er, går vi for løs snipp og gjerne en ny vri på det tradisjonelle. Vårt arrangement på fredagskvelden var en uformell kveld på Framsentret, som bestod av tre korte foredrag, underholdning og stående tapasbuffet. Rektor Jarle Aarbakke fra UiT snakket om universitetet i et nordområdeperspektiv, direktør for Polarinstituttet Jan

Gunnar Winther pekte på utfordringene i forhold til klimautviklingen og smeltende polis, og leder for Riddu Riddu, Kirsti Lervoll snakket om 20 år med bevisstgjøringen av det samiske, fra en grillkveld rundt bålet der de bestemte seg for å ta tilbake det samiske, til en festival som nå har faste bevilgninger på statsbudsjettet. Jentegruppa The BonBons var et lokalt, friskt innslag med sang og musikk for så en avslutning med en populær tapasbuffet. Vi hørte etterpå at dette var det beste fredagsarrangementet i sin tid i DNT. Lørdag ble det felles avmarsj til Botanisk Hage i Lunsjtiden, og den ble inntatt mens daglig leder Arve Elvebakk fortalte om - og viste rundt i hagen.

En viktig del av landsmøtet er å gå på tur. Troms Turlag hadde lagt opp til et bredt og allsidig tilbud: små turer, toppturer med varierende vanskegrad, padletur, joggeturer - vi har så mye å by på her i Troms. Vi ville tilby fine vårskiturer, men sommeren kom så brått, at turene ble en god miks av ski- og fotturer. Felles for alle turene, var at totalt sett hadde vi svært god deltakelse, hele 156 deltakelser i alt. Toppen ble nådd på Kjølén på torsdagskvelden med ca.35 deltakere.

Vi retter en stor takk til alle medlemmene som gjorde det mulig å gjennomføre landsmøtet med stor suksess, og også en stor takk til bedrifter som bidro til at vi økonomisk kom ned på beina.

Vi som valgte ski måtte bære skiene på ryggen et godt stykke oppover i lia mot Blåtind.

Takk til sponsorer
som gjorde det mulig for
Troms Turlag å gjennomføre
landsmøtet.

Smånytt

Disse flotte finske damene møtte vi på Gappo. I tillegg til mange smarte sjølproduserte "duppeditter", hadde de glede og nytte av vandrestavene. Når de skulle vade, var de stødige å lene seg til. Var elva smal nok, kunne de lage ei slags bru av stavene/stokkene. Ulempen var sjølsagt at stokkene var i tyngste laget... Foto: Jorunn Mørkved

Nye Dærtå. (Øvre Dærtå). Hytta har vært stengt det meste av september og halve oktober. Den har gjenomgått en nesten total reovering. Gå inn på Facebook og se bilder fra den "nye" hytta. Sammen med Dærtastua som ble tatt i bruk i slutten av juni, vil det bli som å komme til et helt nytt hyttetun.

Gamle Dividalshytta. Denne hytta vil også bli reoverert i løpet av våren.

Flere snøskuterløyper. Den nye regjeringen åpner for at kommunene overtar forvaltningen av snøskutertrafikken. Det gir rom for at det kan etableres flere skuterløyper. Noen av våre løyper går i dalfører som er så trange at det ikke er plass til både skuterbrøl og den stillheten vi skigåere oppsøker når vi er på ski- eller hyttetur.

Forside: Nordlys over Trollvassbu. Foto: Bjørn Ole Strandmo.

Neste nummer av Fjellvåken kommer i april.
Stoff til Fjellvåken 1 – 2014 må være hos redaksjonen

senest 1. februar 2014. I redaksjonen: Lisbeth B. Johannessen, Jorunn Mørkved og Toril Skoglund.

Vi ønsker alle velkommen innom Turlagskontoret til en hyggelig prat

Postboks 284, 9253 TROMSØ
Besøksadresse: Kirkegt. 2
Telefon: 77 68 51 75
Bankgiro: 8245 06 09141

- E-post: troms@turistforeningen.no
- Hjemmeside: www.turistforeningen.no/troms
- Nå er vi også på Facebook. Troms Turlag – DNT.
- Redaksjonen i Fjellvåken ønsker stoff fra Turlagets medlemmer. Manus kan sendes til Turlagets adresse.
- Adresseendring meldes direkte til Turlagskontoret.

Åpningstider: onsdag 12–16, torsdag 12–18, fredag 12–14. Telefon besvares i åpningstiden.

